

Tänane kutsesüsteem, Kutsenõukogu roll ja töökorraldus

Maris Saarsalu

Kompetentsiprofiilide koostamise ja kutsesüsteemi
suunajuht

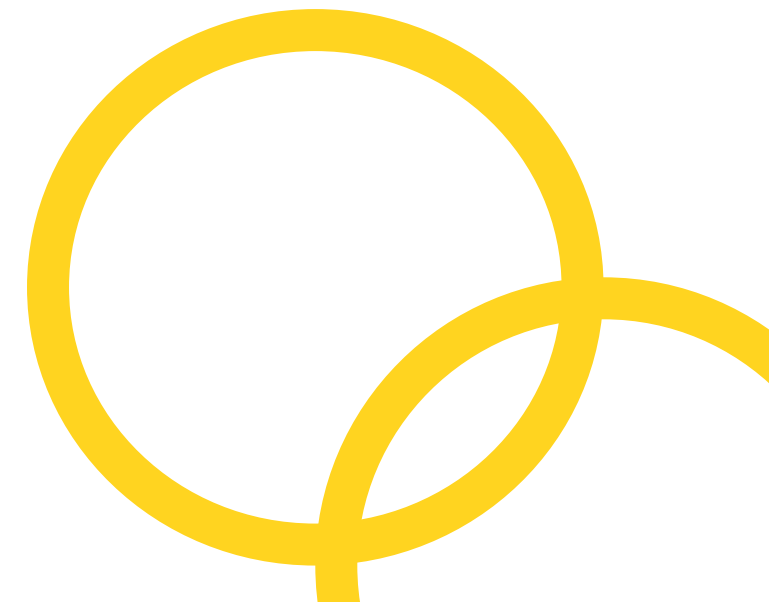
11.03.2026

Millest tuleb juttu?

- Kutsesüsteemi täna
- Kvalifikatsiooniraamistik
- Õigusruum
- Kutsenõukogu kodukord
- Kutsenõukogu ülesanded

Kutsesegadik

Kutsesüsteemi eesmärgid

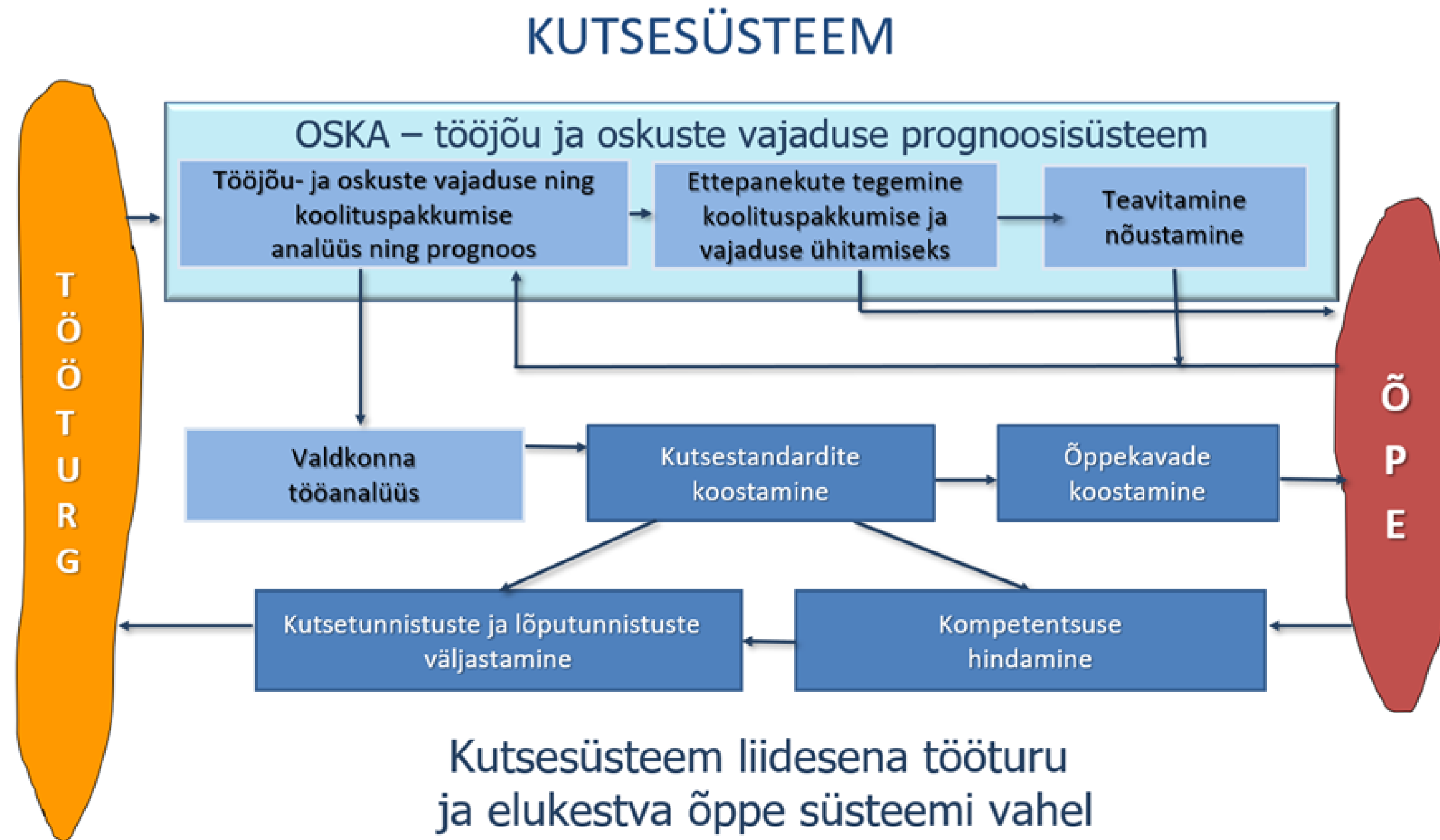
Kutsesüsteemi eesmärgid on:

- Toetada Eesti töötajate konkurentsivõimet – töötajad on kompetentsed, neil on edukaks tegevuseks vajalikud teadmised, oskused, vilumused ja hoiakud
- Olla tugistruktuuriks haridussüsteemile – kutsealasele tegevusele suunatud õppe sisu ja kvaliteet vastab tööturul nõutavale
- Aidata kaasa inimeste kompetentsuse hindamisele ja tunnustamisele olenemata sellest, kus ja kuidas õppimine on toimunud
- Muuta kutsed riigisiselt ja rahvusvaheliselt võrreldavaks.

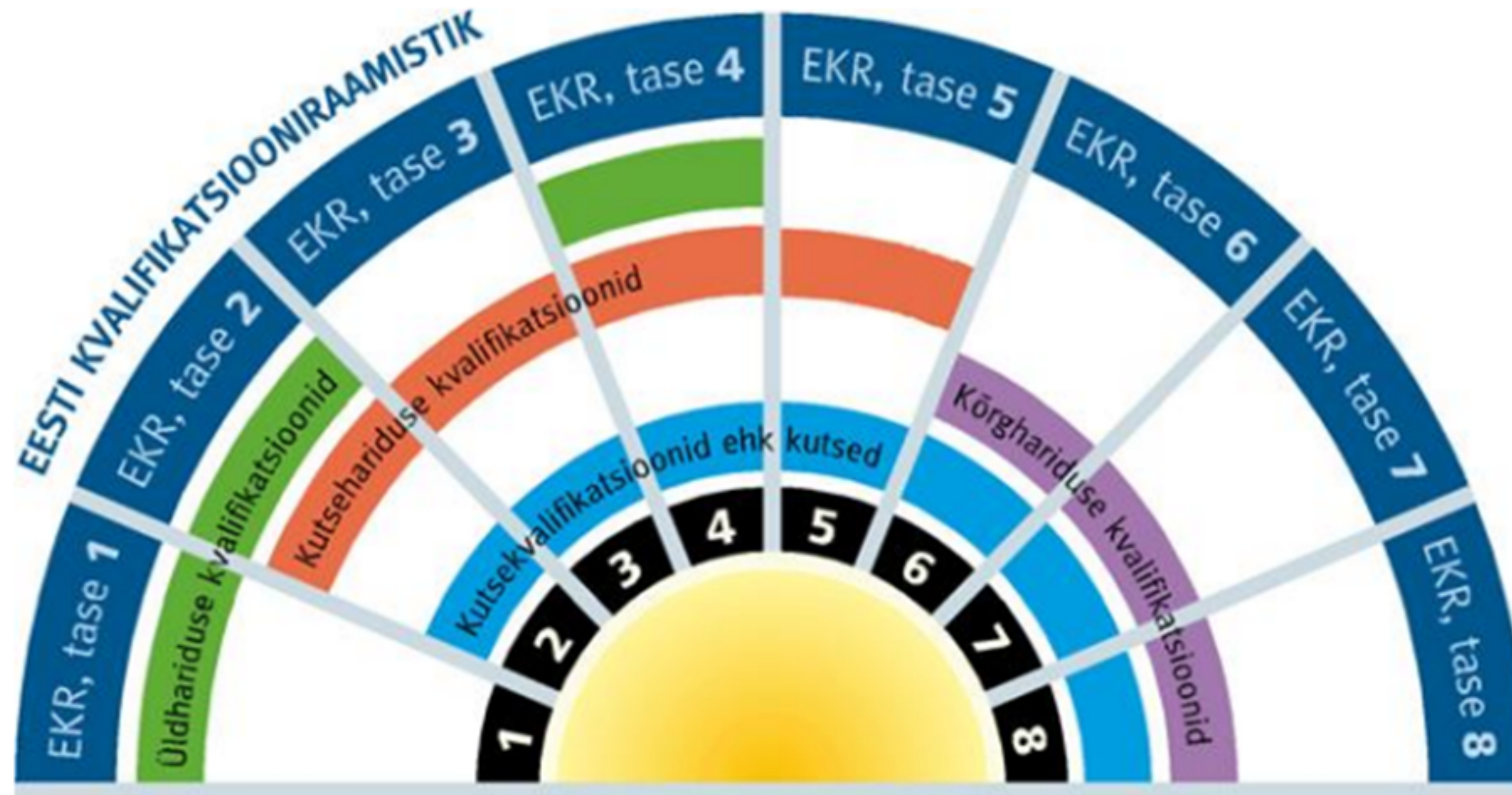
Allikas: Internet

Kutsesüsteem kui sild tööturu ja õppe vahel

Kvalifikatsiooniraamistik

Kutsesüsteem on osa Eesti kvalifikatsioonisüsteemist, mis seob haridussüsteemi tööturuga ja aitab kaasa elukestvale õppele ning tööalase kompetentsuse arendamisele, hindamisele, tunnustamisele ja võrdlemisele

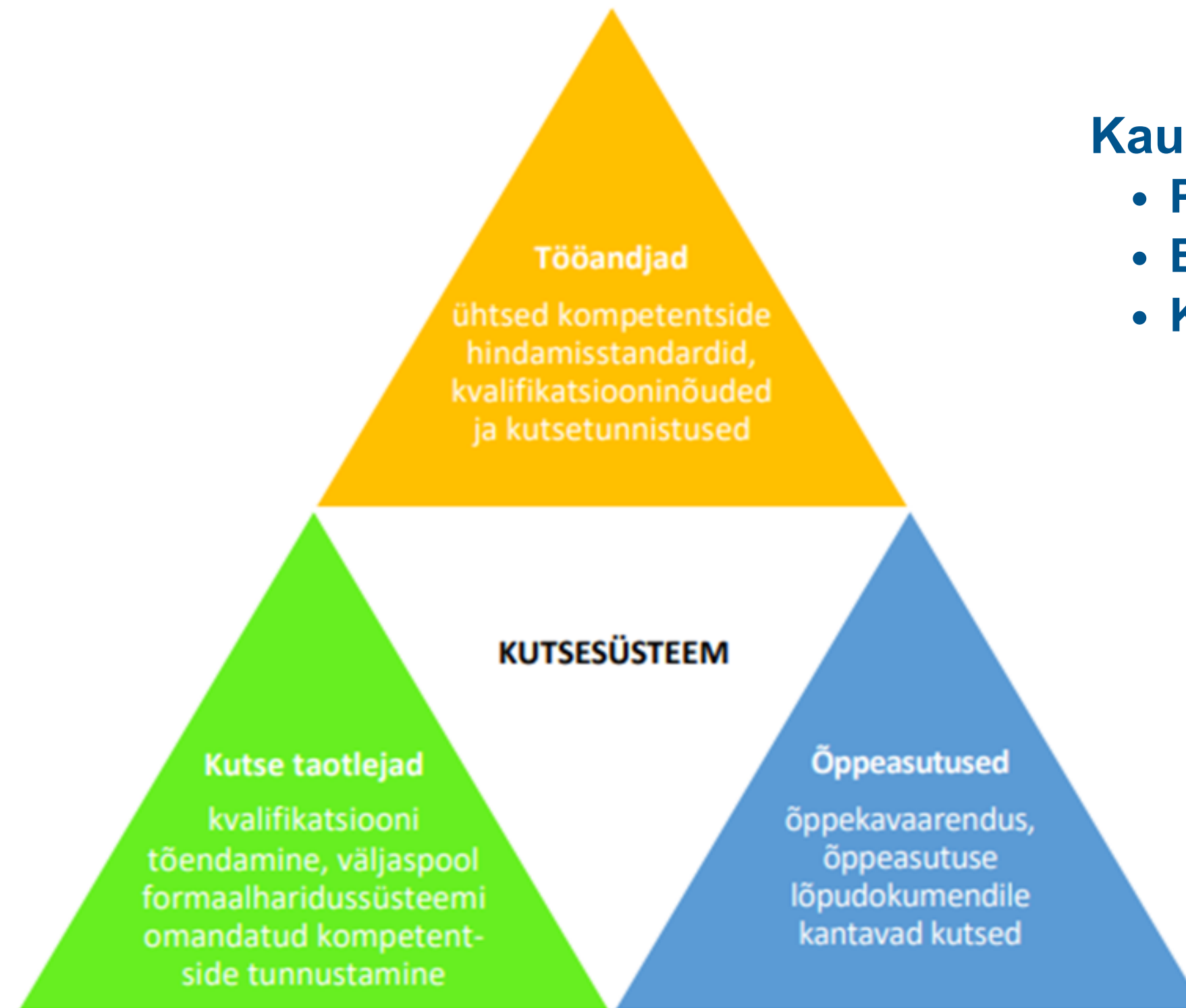
Kvalifikatsiooniraamistiku tasemete kirjeldus

Tasemeid eristatakse teadmiste, oskuste ning vastutuse ja iseseisva tegutsemise ulatuse alusel

Kvalifikatsiooniraamistiku tasemete kirjeldused määratlevad haridussüsteemi õpitulemuste ja kutsete süsteemi kutsetasemete üldnõuded			
	Teadmised (eristatakse teoreetilised ja faktiteadmised)	Oskused (eristatakse kognitiivseid: loogilise, intuiitivse ja loova mõtlemise kasutamine ja praktilisi oskusi: käelised oskused ning meetodite, materjalide, tööriistade ja vahendite kasutamine)	Vastutuse ja iseseisva tegutsemise ulatus
1. tase	Üldteadmised	põhioskused lihtsamate (töö)ülesannete täitmiseks	töötab või õpib otsesel juhendamisel piiritletud situatsioonis
2. tase	põhilised tööalased või õppesuunaalased faktiteadmised	põhilised kognitiivsed ja praktilised oskused vastava teabe kasutamiseks, et täita (töö)ülesandeid ja lahendada tavalisi probleeme, kasutades lihtsaid reegleid ja töövahendeid	töötab ja õpib juhendamisel, kuid mõningase iseseisvusega
3. tase	teadmised tööalaste või õppesuunaalaste faktide, põhimõtete, protsesside ja üldiste mõistete kohta	kognitiivsed ja praktilised oskused (töö)ülesannete täitmiseks ja probleemide lahendamiseks, valides ja rakendades põhimeetodeid, töövahendeid, materjale ja teavet	vastutab töö- või õppeülesannete täitmise eest kohandab probleemide lahendamisel enda käitumist vastavalt olukorrale
4. tase	tööalased või õppesuunaalased laiaulatuslikud fakti- ja teooriate teadmised	tööalased või õppesuunaalased kognitiivsed ja praktilised oskused konkreetsetele probleemidele lahenduse leidmiseks	juhib ise oma tööd ja õppimist vastavalt juhtnõoridele situatsioonides, mida saab tavaliselt ette näha, kuid mis võivad muutuda juhendab kaaslaste tavatööd, võtab mõningase vastutuse töö ja õppetöö hindamise ja edendamise eest

Allikas: Riigiteataja Kutseseaduse lisa 1

Kutsesüsteemi kasusaajad

Kaudsed kasusaajad

- Poliitikakujundajad
- Erialaliidud
- Karjäätinõustajad

Kutsesüsteemi otsesed kasusaajad

Allikas: Kutsesüsteemi rakendumise analüüs, LevelLab. 2023

Õigusruum

Kutseseadus ja selle alamaktid

- Kutsestandardite koostamise, muutmise ja vormistamise kord
- Kutsetegevuse valdkondade loetelu, kutseenõukogude nimetused, moodustamise ja lõpetamise kord, töökorraldus ning kutseenõukogusse institutsioonide esindajate nimetamise kord ja nende volituste kestus
- Kutset andva organi valimiseks avaliku konkursi korraldamise kord ning konkursil osalemise tingimustele vastavust tõendavate dokumentide loetelu
- Kutseregistri põhimäärus
- Kutseõppe tasemeõppe õpilaste kutseeksami kulude ülemmäärad
- Kutsetunnistuse statuut ja vorm

Kutsenõukogu kodukord

Haldusmenetluse seadus

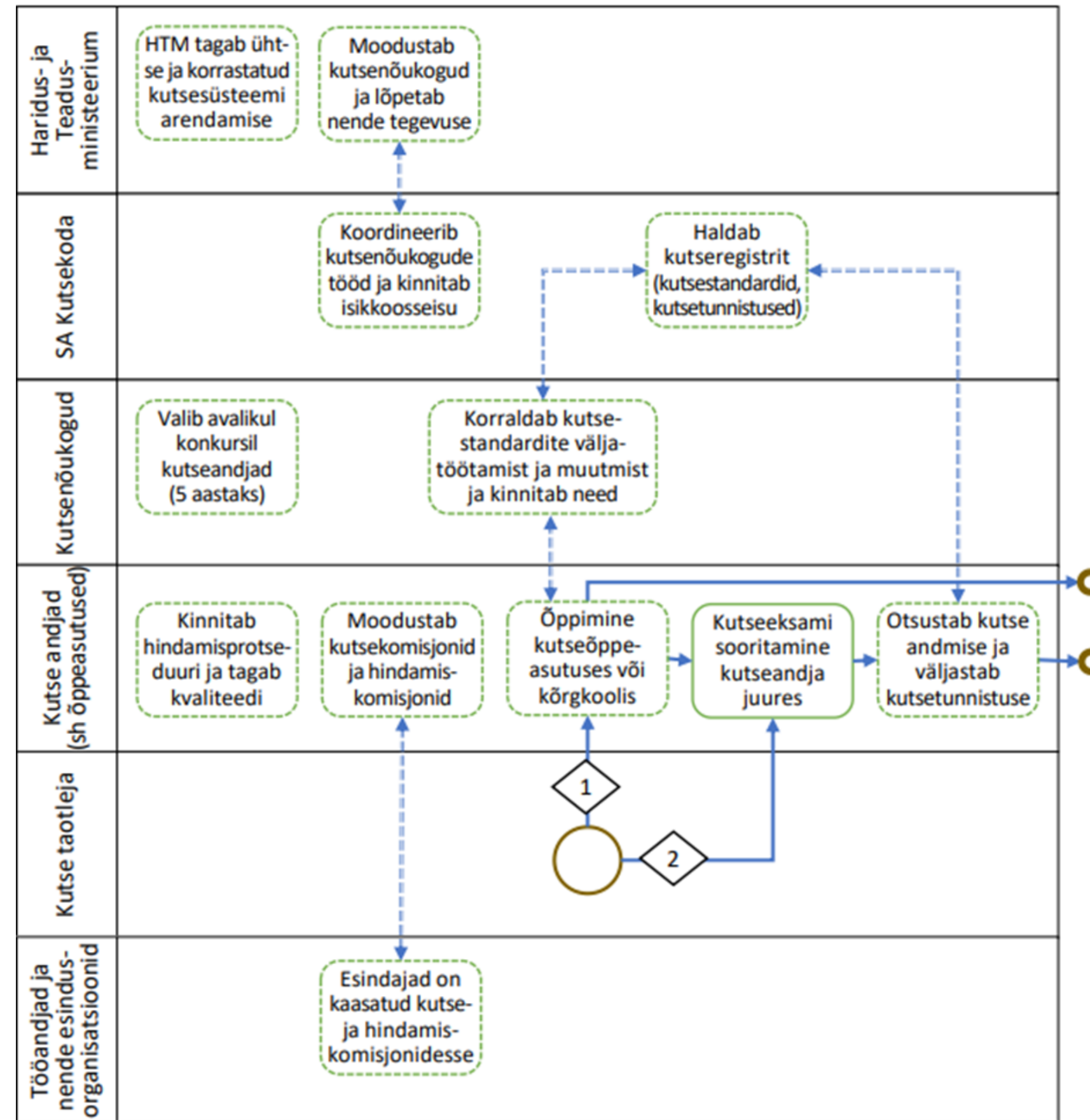
Kvalifikatsiooniraamistik (kutseseaduse lisa)

Allikas: Internet

Eesti kutsesüsteemi struktuur

Allikas: Kutsesüsteemi rakendamise analüüs, LevelLab. 2023

Kutse taotlemise protsessi algus

Kutse taotlemise protsessi lõpp – kutse on omandatud

Kutsenõukogu

- Kutsenõukogu on kutseasutuse juures tegutsev, võrdsetel alustel sama kutsetegevuse valdkonna töötajate, tööandjate, kutse- ja erialaühenduste ning riigi esindajatest koosnev haldusorgan.
- Kutsenõukogud moodustab ning nende tegevuse lõpetab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
- Kutsenõukogude institutsionaalse koosseisu kinnitab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
- Kutsenõukogude isikkoosseisu kinnitab kutseasutus.

Allikas: Internet

Kutsenõukogu kodukord (1)

- Kutsenõukogu tööd juhib esimees, tema äraolekul aseesimees
- Kutsenõukogu töövormon koosolek
- Päevakava ja materjalid saadetakse e-postiga koordinaatori poolt
- Kutsenõukogu liige saab teha ettepanekuid päevakorra täiendamiseks koordinaatorile hiljemalt 3 tpu enne koosolekut
- KN on otsustusvõimeline, kui koosolekul osaleb vähemalt pool liikmetest, sh esimees (aseesimees)
- Otsus võetakse vastu koosolekul viibivate liikmete poolthäälte enamusega. Võrdsete häälte korral on otsustav esimehe (aseesimehe) hääl

Edasilükkamatute küsimuste otsustamiseks võib korraldada elektroonilise koosoleku.

- Hääletamine toimub e-postiga ning on avalik – see tähendab, et oma poolt või vastuhäälest teavitab kutsenõukogu liige ka teisi kutsenõukogu liikmeid.
- Otsus on vastu võetud, kui selle poolt hääletas kirjalikult üle poole kutsenõukogu liikmetest.

Kutsenõukogu kodukord (2)

Kutsenõukogu liige taandab ennastotsustamisest

- Kui otsustamisel on tema esindatava organsatsiooni kutse andmist puudutavate dokumentide kinnitamine (kutse andmise kord ja kalkulatsioon)
- Kui otsustamisel on tema esindatavale organisatsioonile kutse andja õiguse andmine
- Muudel juhtudel, kui kutsenõukogu liige oma seotuse tõttu seda vajalikuks peab

Hea tava

- Kutsenõukogu liige hääletab vastavalt enda poolt esindatava institutsiooni või enda isiklikele seisukohtadele ega lase ennast mõjutada teiste liikmete seisukohtadest ja võimalikust survestamisest
- Kutsenõukogu liige hääletab kas poolt või vastu ja ei jää erapooletuks. Huvide konflikti korral taandab ennast hääletamisest
- Kutsenõukogu liige kooskõlastab külaliste kutsumise kutsenõukogu koosolekule koordinaatoriga hiljemalt koosolekule eelneval tööpäeval. Kutse andja konkursiga seotud teemade arutamisele kutsutud külalised osalevad koosolekul ainult vastava teema aruteluks planeeritud ajal

Kutsenõukogu kodukord (3)

Kutsenõukogu koosoleku protokollimine

- Kutsenõukogu koosolekud protokollitakse. Protokollija on Kutsekoja töötaja
- Protokolli allkirjastavad protokollija ja kutsenõukogu esimees. Allkirjastatud protokoll saadetakse koos lisatud materjalidega koosolekul osalenutele hiljemalt kahe nädala jooksul koosoleku toimumise päevast arvates
- Kutsenõukogu koosolekust osavõtnu võib seitsme päeva jooksul pärast protokolli kätte saamist esitada kirjaliku taotluse protokolli muutmiseks
- Nimetatud taotluse rahuldamine otsustatakse järgmisel korralisel kutsenõukogu koosolekul või e-koosolekul

Kutsenõukogu liikme teavitamiskohustus Kutsenõukogu liikmel on kohustus teavitada institutsiooni, kelle esindaja ta kutsenõukogus on, kutsenõukogu tegevusest ja kutsenõukogu vastuvõetud otsustest.

Kutsenõukogu ülesanded

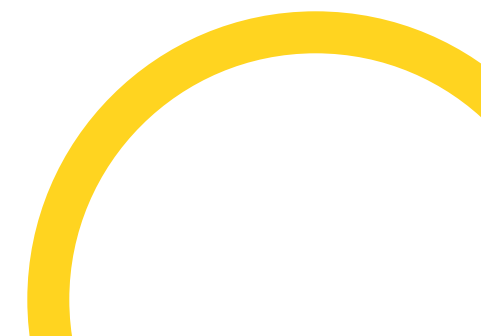
- Ettepanekute tegemine kutsestandardite väljatöötamiseks, uuendamiseks ja kehtetuks tunnistamiseks
- Kutsestandardi töörühma koosseisu kinnitamine
- Kutsestandardite kinnitamine
- Kutse andja avaliku konkursi võitja otsustamine ja kutset andva organi õiguse andmine
- Õppeasutusele ilma konkursita kutse andja õiguse andmine
- Kutse andjate tegevusaruannete ja rahaliste vahendite kasutamise aruannete ülevaatamine ja vajadusel ettepanekute tegemine või järelevalve menetluse algatamine
- Osalemine kutset andva organi kutse andmise tegevuse üle teostatavas haldusjärelevalves, ettekirjutuse tegemine kutse andjale ja vajadusel kutse andja õiguse kehtetuks tunnistamine
- Kutse andmise korra (sh kutsekomisjoni isikkoosseisu) kinnitamine
- Kutse andmise ja kutse taastõendamise tasu suuruste kinnitamine
- Kutsekoja poolt moodustatud kutsekomisjoni koosseisu kinnitamine
- Muude kutsesüsteemi ja kutsealast tegevust puudutavate küsimuste lahendamine, ettepanekute tegemine ja otsuste langetamine

Kutsesüsteem

- Kehtib 526 kutsestandardit 89 kutsealale
- On väljastatud 232002 kutsetunnistust, neist kehtib 143357
- On väljastatud 12769 osakutsetunnistust
- On väljastatud 21339 koolilõputunnistusele kantud kutset
- Töötab 14 kutseõukogu
- Tegutseb 107 kutse andjat ja 25 koolilõpu kutset andvat kutseasutust

www.kutseregister.ee

Kas kõik süsteemi osad leidsid oma õige koha?

Täna!

Maris Saarsalu

maris.saarsalu@kutsekoda.ee

